

UMSÖGN

Til: Borgarráðs

Frá: Sviðsstjóra fjármála- og áhættustýringarsviðs

Efni: Bréf frá eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga til sveitarstjórnar vegna ársreiknings 2022

Þann 13. október sl. barst Reykjavíkurborg bréf frá eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga (EFS) vegna ársreikning 2022. Um er að ræða bréf sem sent er á sveitarfélög sem uppfylla ekki lágmarksviðmið EFS. Tilgangur bréfsins er að benda sveitarstjórn á að þrátt fyrir bráðabirgðaákvæði VII í sveitarstjórnarlögum nr. 138/2011 þar sem sveitarstjórn er heimilt að víkja frá skilyrðum um jafnvægisreglu og skuldareglu út árið 2025, þurfi árið 2026 að uppfylla framangreind skilyrði.

Í bréfinu kemur fram að samkvæmt ársreikningi Reykjavíkurborgar 2022 eru þrjár kennitölur hjá A-hluta Reykjavíkurborgar undir lágmarksviðmiðum eftirlitsnefndar. Þetta eru *framlegð í hlutfalli af tekjum, rekstrarniðurstaða og veltufé frá rekstri í hlutfalli af tekjum*. Árið 2022 er lágmarksviðmið EFS vegna framlegðar 9% í hlutfalli af tekjum en var samkvæmt ársreikningi Reykjavíkurborgar -1%. Veltufé frá rekstri skal skv. lágmarksviðmiði EFS vera 5% í hlutfalli af tekjum en var -1%. Að lokum er rekstrarniðurstaðan áætluð neikvæð um -10% í hlutfalli af tekjum en ætti að vera jákvæð skv. viðmiðum EFS.

Yfirlit yfir lykiltölur sem EFS tekur mið af við yfirferð á fjármálum sveitarfélaga er að finna í 15. gr. reglugerðar 502/2012. Fram kemur að við skoðun lykiltalna skv. greininni skuli nefndin meta sérstaklega reikningskil A-hluta annars vegar og B-hluta hins vegar. Fram kemur að EFS getur sett nánari vinnureglur um útreikning lykiltalna og samanburð þeirra við viðmið skv. 6. gr. reglugerðarinnar, þ.e. að:

- a. Samanlögð heildarútgjöld til rekstrar vegna A- og B-hluta í reikningskilum séu á hverju þriggja ára tímabili ekki hærrí en sem nemur samanlögðum reglulegum tekjum (jafnvægisregla).
- b. Heildarskuldir og skuldbindingar A- og B-hluta í reikningskilum séu ekki hærrí en nemur 150% af reglulegum tekjum samkvæmt þeim reikniaðferðum sem lýst er í IV.kafla reglugerðar þessarar (skuldaregla).

Ljóst er að rekstrarumhverfi sveitarfélaga er krefjandi um þessar mundir sem má einkum rekja til óstöðugleika í efnahagsumhverfinu og vanfjármögnunar verkefna sem flutt hafa verið frá ríki

til sveitarfélaga á umliðnum árum og áratug, annars vegar með lagasetningu og hins vegar með niðurlagningu þjónustuúrræða af hálfu ríkisins.

Umtalsverðar vendingar voru í ytra efnahagsumhverfi Reykjavíkurborgar á árinu 2022. Heimsfaraldur kórónaveiru leið hjá um tveimur árum eftir að hann hófst í mars árið 2020 með þungri bylgju í upphafi árs sem fól í sér tímabundið álag á rekstur borgarinnar. Viðsnúningur varð á vinnumarkaði þar sem atvinnuleysi hjaðnaði hratt og er nú lægra en fyrir faraldurinn. Áhrifin af stríðinu í Úkraínu hafa verið mikil á hagkerfi heimsins og verðbólga jókst hratt í öllum helstu viðskiptalöndum Íslands á síðasta ári. Vegna verðhækkana á húsnæðismarkaði, hárrar verðbólgu og þenslu í hagkerfinu hækkaði Seðlabanki Íslands stýrivexti jafnt og þétt á árinu 2022. Stýrivextir voru 6% í lok ársins og höfðu hækkað um 4% frá því í ársbyrjun þegar þeir stóðu í 2%. Þessi staða hafði töluverð áhrif á uppgjör borgarinnar fyrir árið 2022.

Til að bregðast við þá greip Reykjavíkurborg til ráðstafana í byrjun september 2022 og samþykkti í borgarráði aðgerðir til að takast á við halla í rekstri og önnur áhrif erfiðra skilyrða í ytra efnahagsumhverfi. Brugðist var við með samdrætti í fjárfestingum og dregið úr lántökupörf. Gjaldskrár voru leiðréttar og hækkaðar í ljósi aukinnar verðbólgu. Þá voru settar samræmdar reglur um ráðningar til að gæta aðhalds á því sviði. Þá voru samþykktar umtalsverðar hagræðingaraðgerðir í tengslum við fjárhagsáætlun ársins 2023.

EFS leggur áherslu á það í bréfi sínu við sveitarstjórn að nauðsynlegt sé að fara vel yfir fjárhagslegar forsendur sveitarfélagsins til að ná lágmarksviðmiðum nefndarinnar. Í útkomuspá ársins 2023 sem birt var samhliða fjárhagsáætlun 2024-2028 er gert ráð fyrir jákvæðum viðsnúningi í rekstri og að viðmið um veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum verði uppfyllt. Árið 2024 er síðan gert ráð fyrir að tvö af framangreindum viðmiðum verði uppfyllt skv. fjárhagsáætlun ársins.

Þá vinnur Reykjavíkurborg eftir fjármálastefnu Reykjavíkurborgar 2023-2027 þar sem eru sett markmið um rekstur og þróun fjármála borgarinnar til lengri og skemmri tíma, ásamt mælikvörðum sem snúa annars vegar að A-hluta og hins vegar að A- og B-hluta. Mælikvarðarnir eru eftirfarandi:

A-hluti

1. Rekstrarniðurstaða verði jákvæð frá og með árinu 2025.
2. Launakostnaður verði að hámarki 80% af samanlögðum útsvars- og Jöfnunarsjóðstekjum frá og með árinu 2026.
3. Veltufé frá rekstri verði yfir 7,5% af tekjum frá árinu 2025.
4. Veltufé frá rekstri dugi fyrir afborgunum lána og skuldbindinga frá og með árinu 2025.
5. Lántaka nemi að hámarki 70% af fjárfestingum ársins frá og með árinu 2025.
6. Skuldaviðmið A-hluta fari ekki yfir 100% af tekjum.

Samstæða – A- og B-hluti

1. Jafnvægisviðmið samstæðu sé jákvætt.
2. Skuldaviðmið samstæðu verði ekki hærra en 150% frá og með 2027.

Fjármálastefnan byggir á grunngildum borgarinnar um *sjálfbærni, varfærni, stöðugleika, festu, fyrirsjáanleika* og *gagnsæi* sem varða leið borgarinnar að því að uppfylla fjármálareglur sveitarfélaga. Markmið fjármálastefnunnar byggja m.a. á lágmarksviðmiðum EFS og í fimm ára áætlun Reykjavíkurborgar er gert ráð fyrir að öll markmið fjármálastefnunnar verði uppfyllt á áætlunartímabilinu

Halldóra Káradóttir,
sviðsstjóri fjármála- og áhættustýringarsviðs